

Mindnyájunk édesanyja.

— Színdarab Anyák-Napjára. 3 felvonásban. —

Irta: *Vicsay Lajos.*

Személyek: Apa, Anya, Pali, 21 éves katonafiuk, Piroska, 15 éves leányuk, Jóska, 13 éves leventefiuk, Margit, 11 éves leányuk, Szomszédasszony.

I. FELVONÁS.

Történik 1941. nyarán.

Szín: Kis falusi ház udvara. Hátról ház előfala látszik. Jobbra kertajtó. Az előrészen udvari asztal, székek. Az asztalon csomagok, amiket a két katona számára készítenek.

1. Jelenet.

Anya, Margit, Piroska. (A csomagokat készítik.)

Anya: Na, gyermekeim, ezt a szomorú napot is megértük. Hát elmennek most mind a ketten. Ki tudja, mikor látjuk őket megint...

Piroska: Mások is elmentek, azután vissza is jöttek díszeségesen.

Anya: Családfő nélkül marad a ház...

Margit: Ne búsuljon édesanyám, majd megcsinálunk mi mindent édesapánk helyett is...

Anya (átöleli a kis Margitot): Ha egyszer odavan a kegyérkereső, nehéz annak a munkáját másnak megcsinálni...

Piroska: De hiszen most nemcsak mi vagyunk így, édesanyám... Hányan odavannak a faluból, aztán mégsem fordul fel a világ.

Anya: Igaz, leányom, sokan odavannak. De nem is olyan az a munka, amit asszonykezek csinálnak, mintha azok végeznék, akiknek kezére áll...

Piroska: De nem tart örökké semmi sem. Hazajönnek

úgyis nemsokára, hiszen megverik az ellenséget, aztán mit csinálnának tovább is ott kinn?

Margit: Édesanyám, messzire mennek édesapámék Palival?

Anya: Messzi bizony, kis leányom... Még a madár is elfárad, amíg innen odaér.

Margit: Hát miért mennek olyan messzire?

Anya: Mert odahívja őket a haza, kisleányom...

Margit: De a haza itt van, ahol mi élünk, édesanyám...

Piroska: Csomagoljunk még valamit, édesanyám?

Anya: Mindent betettünk nekik, amit mondtak?

Piroska: Azt hiszem, igen. Csak ezt is elvigyék, hiszen más csomagjuk is lesz.

2. Jelenet.

Voltak, Jóska, a leventefiú.

Jóska: Édesanyám, siessenek a csomagolással, már gyülekeznek a katonák! Épp most jött egy őrmester és sorakoztatja őket, aztán mennek az állomásra.

Anya: Na, akkor siessünk leányok, hogy el ne késsünk!

(A két leány a csomagokkal jobbra el.)

3. Jelenet.

Anya, Jóska, Apa és Pali.

(*Apa* Jóskával balról jönnek. Katonaruha van rajtuk, vállukon puska, oldalukon kenyérzsák, hátukon hátizsák): Na, itt volnánk, hogy elbúcsúzzunk tőletek, azonnal indulunk.

Anya: Hát eljött ez az idő is, amitől annyira félttem...

Pali (a leányokhoz): Tegyétek bele a csomagokat a hátizsákokba, meg ahova fér. Aztán sose búsuljon édes jó anyám, hiszen hazajövünk mi nemsokára, ha elintézzük az orrossal a dolgot.

Jóska: De szeretnék én is veletek menni, Pali!

Pali: Neked most itthon a helyed, öcsém. Odakint majd elintézzük mi a dolgot, édesapámmal.

Piroska: De aztán írjatok ám, ne hagyjátok kétségbeesetten édesanyánkat!

Apa: Hiszen ha lesz rá időnk, írunk mi mindig, gondolatjátok. Hanem vigyázzatok nagyon mindenre. A búzáat már learattuk, a kukoricát el ne felejtsetek megkapálni, szántásokat fel a tarlót, aztán vessétek be csalamádéval, attól tejjel majd a téhen...

Anya: Ami az itthoni dolgot illeti, hát arról nyugodt legyen kend, megcsináljuk, elvégezzük mind. Nem lesz hiba semmiben sem. Bár minden gondolatunk ott lesz veletek... Csak olyan nagyon messzire ne vinnének benneteket!

Pali: Nem mindegy az, édesanyám, hogy hol verjük az ellenséget? (A lányokhoz): Na, elkészültetek már? Sietnünk kell, csak búcsúzni jöttünk.

Anya (átöleli urát): Hát áldjon meg benneteket a jó Isten... s úgy térjete haza, ahogy elmentek, az Isten nevével... (Szemét törülgeti.) Mi csak ott leszünk veletek reggeltől napnyugtáig... vigyázunk rátok...

Pali: Na, ne sirjon, édesanyám, hiszen katonadolog ez, mi se maradunk magunkra, hiszen édesapámmal majd csak találkozzunk olykor-olykor, ha nem is egy századnál szolgálunk. Ő már érti a dolgot, hiszen a világháborút is végigcsinálta.

Piroska: Édesapám, aztán vigyázzon magára nagyon! Megerre a Pali gyerekekre is! Ez olyan vakmerő, mindig a nehezebb végít fogja a munkának!

Apa: A magyar katona nem kerülgeti a bajt, hanem belevág a közepibe. (Kint trombita szól, a sorakozó jele.)

Pali (felszedik fölszerelésüket): De menjünk édesapám, mert elkésünk!

Apa (meghatottan): Én se gondoltam, hogy újra zászló alá szólít a haza, de ha szüksége van rám... szívesen megyek... csak ti vigyázzatok mindenre nagyon...

Anya: Vezessen, óvjon minden lépéseteknél a jóságos Isten! (Megöleli urát, búcsúznak.)

Pali: Na, Isten áldjon meg benneteket is! (Piroska, Margit megölelik, sírnak, úgy kísérik kifelé, majd az apjukhoz mennek, attól is hasonlóan búcsúznak.) Isten veletek!

Apa: Maradjatok szépen itthon, mi most már katonák vagyunk, a katonának pedig nem szabad elbúcsúlnia magát... (Érzékenyen kifordul, de még egyszer visszanéz.)

Anya: A mi imádságunk elkísér minden útatokon... Isten veletek!...

Pali: Isten áldja meg édes jó anyám... ne fájjon értünk a szíve, csak végezzenek el mindent itthon, hazajövünk mi hamarosan! Hát Jóska hol van?

(Anya, Piroska, Margit szétnéznék. Jóska nincs sehol.)

Anya: Az a fiú már reggel óta nem találja helyét, bizonyosan kiment a községháza elé, ott nézi a gyülekező katonákat. Az is menne már, csak vinnék.

Margit (édesanyját átölelve a kapunál): Ne féljen édesanyám, majd vigyázunk mi mindenre...

Anya (átöleli leánykáját): Dehogy félek, hiszen tudom, mindnyájan jó gyermekek vagytok... Segítsetek ti nekem a ház körül...

Margit: Az iskolában is azt tanultuk, hogy mindenkinek el kell menni, ha hív a haza, mert ő a mi közös édesanyánk, mindnyájunk anyja...

Piroska (szemét törülgeti): Csak édesapámat ne vitték volna...

Anya: Ne búsulj leányom, a haza mindnyájunk édesanyja, ő tudja, mit miért kíván...

Margit: Hát édesanyámnak nem fáj a szíve, hogy elvitték édesapámat, meg Palit?

Anya (küszködve könnyeivel): Kislányom, tanuld meg, hogy ez a magyar édesanya sorsa. Nem fáj a szívem? Majd meghasad értük, hiszen az egyik az én édes uram, a ti édesapátok, a másik meg a fiam, a katona fiam... De sok idő óta így van ez már, hogy mi, magyar anyák magunkra maradjunk... És várunk, hazavárjuk azokat, akiket szeretünk, s még jó, ha valahogy hazajönnek... (Megkeményíti lelkét.) De hol is hagytuk el, gyerekek. Most aztán, úgy dolgozzunk, hogy szégyent ne valljunk, ha hazajön édesapátok! (A távolból elhaló katonanóta hallik.)

(A gyerekek szétszélednek munkára, csak Anya marad a színpadon.)

4. Jelenet.

Anya, Szomszédasszony.

Szomszédasszony (sopánkodva): Hát elmentek a szomszédok a háborúba?

Anya: Ott a helye most minden becsületes magyar embernek... (Dolgát végezni indul.)

Szomszédasszony: Aztán most magára maradt a ház...

Anya: Nem maradtunk magunkra, mert velünk az Isten, s mindig értük dolgozunk, akiket hazavárunk.

Szomszédasszony: Aztán ha még biztosan hazajönnének... valamennyien...

Anya: Bízunk kell a jó Istenben! Dolgozunk és imádkozunk! Ez ma a magyar nő dolga!

Szomszédasszony: Azért mégis csak kár volna ezért a szép családeért, ha nem találna hazajönni egyik se...

Anya: Legyen meg az Isten akarata... akkor is, ha ezt akarja... De szóbeszédből nem élünk meg, szomszédasszony!

Szomszédasszony: Megyek már én is, csak azt akartam mondani, hogy rosszat álmodtam az éjszaka...

Anya: Bizonyosan sokat evett vacsorára, szomszédasszony...

5. Jelenet.

(Voltak, Jóska, nagy nemzetiszínű zászlóval bejön.)

Jóska: Édesanyám, most indultak el. Mi is ott voltunk a levante században, olyan szép volt, amikor a jegyző úr elbúcsúztatta őket. Én tartottam a zászlót. Kikisértük őket az álmásra is zeneszóval. Olyan szép volt. Azt énekeltük, hogy: Horthy Miklós katonája vagyok (dúdolja.)

(Szomszédasszony el.)

(Távolról vonatfüty.)

Anya: Kezeit fohászra kulcsolja s megáll egy pillanatra a munkában): Miatyánk Isten... Vezérelj haza őket...

(*Függöny.*)

II. FELVONAS.

Történik 1941 karácsony estéjén.

Szín: Egyszerű szoba, néhány bútordarabbal. Az asztalon kis karácsonyfa, a falnál ágy, a falon feszület. (A falon két katonakép berámázva.)

1. Jelenet.

(*Anya, Piroska, Margit, az asztalnál ülnek, vacsorától kelnek.*)

Margit: Édesanyám, miért terítettünk ma este hat személyre?

Anya: Mert ma valamennyien együtt leszünk. Ők is itt vannak köztünk... (A falon lévő képekre mutat.)

Anya (meghatottan kel fel az asztaltól): Ilyen szomorú karácsonyunk sem volt még, mióta emlékszem... Édesapátok, Pali bátyátok messze tőlünk, valahol egy lövészárokban tölti a szent estét, édesapátokról már hetek óta semmi hírt se kaptunk, még ez a Jóska fiú is oda van ilyenkor...

Piroska (odahúzódik az anyjához): Édesanyám, azért lélekben bizonyosan itt vannak most ők is, hiába választ el tőlük ezer, meg ezer kilométer... A szeretet megtalálja egymást a távolságon át is...

Margit: Édesanyám, nekik is van most szép karácsonyfájuk?

Anya: Nem kis leánykám, nincs rá szükségük, ők is itt vannak most velünk, a mi karácsonyfánk körül, tudom... Ide száll gondolatuk ma este minden pillanatban s velünk együtt énekelték a Mennyből az angyalt...

Piroska: Csak már valóban leszállna a mennyei angyal s békét hozna a földre. Nem gondoltam, hogy ilyen sokáig odalesznek édesapámék...

Margit: Édesanyám azt mondta, amikor elmentek, hogy karácsonyra hazajönnek...

Anya (elforrósodó hangon): Hazajöttek... hazajöttek... de csak gondolatban... Ki tudja, mit csinálnak most a végteleen hómezőkön... De akárhogy szenvednek is, akármit csinálnak is, tudom, érzem, hogy itthon jár a gondolatuk.

Margit: Édesanyám, miért nem gyűjtöttük meg ma este a karácsonyfát?

Piroska: Azért kis húgom, mert azt csak akkor gyűjtjük meg, ha mindnyájan együtt vagyunk...

Margit: Mikor lesz az?

Anya (fájdalmasan): Talán jövőre... Ha Isten is úgy akarja...

Piroska: De csakugyan nem értem, miért nem jöttek haza, hiszen a faluból, akikkel együtt mentek el, sokan már hazajöttek...

Margit: Csak nincs valami bajuk?

Anya: Megvédi őket az én imádságom minden bajtól... De hol késik ez a Jóska? Már régen itthon kellene lennie, hiszen a leventék karácsonyestje már befejeződött.

(Kívül dobogás hallatszik, valaki a havat veri a lábáról.)

2. Jelenet.

Voltak, Jóska.

Jóska: Dícsértessék a Jézus Krisztus... Talán már el is késtem, pedig úgy siettem. Éppen a gyűjtést végeztük el s megszámláltam a pénzt, amit gyűjtöttünk. Több, mint háromszáz pengőt adakoztak a vendégek a katonák számára.

Anya: Fiam, nélküled költöttük el a szentestei vacsorát, miért nem siettél haza idejében? Tudod jól, hogy a rendes időben szoktunk vacsorázni.

Jóska (mintha keresné a szavakat): Félttem... félttem ettől a karácsonytól...

Anya: Te féltél? Fiam, hiszen nincs mitől félned...

Piroska: Na, monchatom, szép kis levente vagy te is!

Margit: Talán csak nem a kis Jézustól féltél?

Jóska: Ne értsenek félre, édesanyám. Attól félttem, hogy ezen a szent estén nincsenek köztünk azok...

Anya: Látod fiam, ha itthon lettél volna, tudnád, hogy velünk vannak ők így is... Akiket a szeretet szálai kötnek össze, lehetnek azok még olyan távol is egymástól, nem szakadhatnak el soha...

Piroska: Ugyan mit csinálhatnak most odakünn, amikor olyan rettenetes hideg van itt is?

Margit: Mennek-e ők is az éjféli misére?

Anya: A katonának más a kötelessége. Nem teheti mindig azt, amit akar. De gondolatban velünk jönnek oda is.

Piroska: Mit csinálunk most, édesanyám, megvárjuk az éjféli misét?

Anya: Te, fiam, vacsorázz meg, ti pedig, ha eltakarítottok az edényt, feküdjete le, majd tizenegy óra után felkötletek benneteket s elmegyünk a templomba.

Margit: Jóska, láttad már, mit hozott nekem a Jézuska?

Jóska: Mutasd!

Margit: Nézd csak, egy szép térképet. Mutasd meg nekem, merre vannak most édesapámék?

Jóska (vacsorázás közben): Hát keresd meg Oroszországot, azután annak a keleti felében egy nagy folyót, ott járnak most édesapámék Palival...

Margit: Jaj, de messze vannak innen...

Jóska: Messze bizony, még a madár is kifáradna, ha oda kellene repülnie.

Margit: És hogy jönnek onnan haza?

Jóska: Hát azt sem tudod, ahogy odamentek! Gépkocsin, meg gyalog!

Margit: Aztán ott is ilyen hideg van, mint itt?

Anya: Ha megvacsoráztál, fiam, feküdj le te is, hogy azután együtt menjünk a templomba.

Jóska: Édesanyám, én szeretnék a leventékkel menni. Ott leszünk mindnyájan, együtt imádkozunk értük... Ezt mondta a parancsnok úr.

Pircska: Ugyan megkapták-e a szeretetcsomagokat, amiket küldtünk?

Jóska: Bizonyosan, hiszen idejekorán feladtuk őket, még november végén.

Margit: Akkor most bontja fel édesapám az én csomagom s megtalálja benne a levelem is. Gondolom, mennyire örül, ha elolvassa. A legszebb írással írtam...

(Piroska és Jóska elkészönnék édesanyjuktól és el.)

3. Jelenet.

Anya, Margit.

Anya: Te is feküdj le, kislányom, idejében felköltelek.

Margit (odamegy édesanyjához): Olyan jó édesanyám... Most, hogy így árván maradtunk...

Anya: Hogy mondtad ezt? Nem vagytok ti árvák? Ne mondj ilyet, még rágondolni sem szeretek!

Margit: Ugy értem, hogy magunkra maradtunk édesapámék nélkül... Édesanyám mindent elvégez. Majdnem úgy van minden, mint amikor ők itthon voltak. Most is eljött a Jézuska, ha szegényebben is, mint máskor...

Anya (átöleli leánykáját): Igen, kislányom, azért hozott most kevesebbet a Jézuska, mert édesapádéknak vitte a többi... Most nekik van szükségük a meleg ruhára, a szeretetcsomagokra... a szeretetre...

Margit: Ugy-e édesanyám, ma is imádkozunk értük, hogy hazajöjjenek?

Anya: Természetesen kislányom, ma még többet, mint máskor...

Margit: Az éjféli misére is elmegyünk?

Anya: Ha akarsz, te is eljöhetsz. De nem fogsz megfázni? Olyan vékony a cipőcskéd talpa s bizony nem tudom, mikor csináltathatjuk meg.

Margit: Én is szeretnék elmenni, hogy értük imádkozzam.

Anya: Mielőtt lefekszel, elmondjuk az esteli imát:

(*Anya és Margit letérdelnek a feszület elé, magukban csendesen imádkoznak.*)

Anya (kis idő múlva): Istenem, engedd, hogy hazatérjenek már mindketten egészségben... a szeretet ünnepén könnyörgünk Hozzád, akik azoktól vagyunk ma távol, akiket Te utánad a legjobban szeretünk... Véd meg életüket, vezesd haza őket onnan, a messzi idegenből, ahol száz halál leskelődik rájuk. Az én gyöngye vállam már-már roskadozik a teher alatt, hiszen kettős teher az, amit viselek... De nem zúgolódom, mert Te akartad ezt, Atyám... Tekints kegyesen erre a kis... árván maradt családra... s vezesd vissza hozzánk őket, akik a napfényt, örömet, boldogságot jelentik nekünk... Amen.

(Kívül megszólal a harangszó, majd halkán felhangzik az ének: Békesség, földön az embernek...)

(*Függöny.*)

III. FELVONÁS.

Történik 1942 májusában, Anyák-Napján reggel.

Szín: Ugyanaz, mint a második felvonásban.

1. Jelenet

Anya, Jóska.

Jóska: Édesanyám, hova lettek ilyen korán a leányok?

Anya: Nem tudom, azt mondták, valami dolgot kell elvégezniök. Elmentek.

Jóska: Én is felöltözöm, mert ma nekünk is szép ünnepünk lesz. (Hirtelen eszébe jut): Az ám! Tudja-e édesanyám, milyen nap van ma? Az Édesanyáké! Hát a jó Isten éltesse nagyon sokáig egészségben, boldogságban jó Édesanyám! De valami látható jelét is készítettem nagy hálámnak. Tessék, fogadja olyan szívesen, amilyen szeretettel én csináltam. (A szekrény aljából kivesz valamit, átadja édesanyjának.)

Anya: Jaj, fiam, hát miért csináltad ezt? Megérdemlem én ezt a szép ajándékot?

Jóska: Édesanyám kérdi ezt? Mit szóljunk akkor mi, gyermekei, akik annyi hálaért vagyunk kötelezve jó szüleinkkel szemben?

Anya: Nagyon boldog vagyok, hogy ilyen jó fiam van. Büszke vagyok rád, Jóskám!

Jóska (megesókolja édesanyja kezét): Még csak azt kívánom, hogy a jó Isten mielőbb vezesse haza jó édesapámat s Pali bátyám, hogy teljes legyen boldogsága Édesanyámnak!

Anya: Ugy engedje a jó Isten, kedves fiam! Nektek igazán nem kell Anyák-Napja, hiszen aranyos, jó gyermekek vagytok ti Anyák-Napja nélkül is. De mégis jól esik ez a megemlékezés, nem a magam, hanem minden magyar édesanya nevében! Bárcsak minden magyar gyermek így gondolkozna az édesanyjáról, mint ti!

Jóska: Most pedig sietek az ünnepélyre. Előbb templomba megyünk, hogy a jó Isten áldását kérjük az édesanyákra, elsősorban a magyar édesanyákra, akik ha kell, magukra vállallják a hazáért küzdő édesapák munkáját is s egy helyett kettős munkát végeznek! (Elmenőben): Isten éltesse a drága magyar édesanyákat!

Anya (míg utána néz, boldog mosoly játszik arcán. Felneáz Égre, hálát mond.)

2. Jelenet.

Anya, Piroska, Margit.

(Piroska és Margit jönnek, de látszik rajtuk, hogy valamit dugdosnak.)

Piroska: Jaj, de siettünk, már azt hittük kikapunk, amiért ennyi ideig odavoltunk!

Margit: Bizony, sok dolgunk volt.

Anya: Hát mi volt az a sok és nagy dolog, amit ennyi ideig kellett csinálni?

(Piroska és Margit összenéznek, azután másról beszélnek.)

Piroska: Segítettünk a szomszédasszonynak, aki már napok óta olyan beteg, hogy nem tudja elhagyni ágyát. Kitakarítottunk neki mindent, most nyugodtan feket, elláttuk orvossággal is.

Anya: Ez derék dolog volt tőletek. Segíteni kell egymáson, ahogyan lehet. (El.)

4. Jelenet.

Piroska és Margit.

Margit: Csakhogy behozhattuk a virágot észrevétlenül.

Piroska: Csak arra vigyázzunk, hogy délutánig rá ne jöj-
jön édesanyánk, hogy a szomszédasszonynak való segítségén kívül virágot is szedtünk a kertben. Te mit csináltál édesanyáknak?

Margit (kézimunkát vesz elő a szekrény aljából): Ezt csináltam számára nagy titokban, ha tetszeni fog neki. A megtakarított pénzből vettem hozzá az anyagot.

Piroska: Nagyon szép. Én is csináltam valamit, de azt még te sem láthatod délutánig!

Margit: Miért, olyan szép?

Piroska: Az titok!

5. Jelenet.

Voltak, Jóska.

(*Jóska* nagy lihegve jön, látszik, hogy szaladt.)

Jóska: Tudjátok, hogy katonák jöttek haza a harctérről!

Piroska és Margit (egyszerre): Katonák a harctérről?!

Jóska: Igen, mindjárt beérnek a község háza elé, ott nagy ünnepség lesz a fogadtatásukra. A zászlóért jöttem haza, én is szaladok vissza!

Piroska: Ne szaladj annyira. Mondd, édesapánk nem jött velük?

Jóska (elmenőben visszaszól): Nem tudom, még én se láttam, kik jöttek haza.

6. Jelenet.

Voltak, Anya.

Anya: Na, készen vagytok már a takarítással, gyermekeim?

Piroska: Igen, azonnal elkészülünk. Szeretnék részt venni a leventék ünnepén, édesanyám, elengedne?

Margit: Én is ott szeretnék lenni.

Anya: Hát ha olyan nagyon szeretnétek ott lenni, menjtek. Ugyis eleget dolgoztok itthon egész nap.

Piroska: Én felveszem az ünneplő ruhámat is, édesanyám!

Margit: Én is, én is!

(Leányok el.)

7. Jelenet.

Anya, Szomszédasszony.

Szomszédasszony (betegesen támolyog be az ajtón): Jó reggelt, szomszédasszony! Jöttem már megköszönni, hogy gyermekeit elküldte hozzám, segítettek nekem mindenben! Áldja meg érte az Isten! De nagyon jót tettek velem! (Leül egy székre.)

Anya: Nem nagy érdem az, hogy jót tettek mással, aki rászorul. Ezt minden magyar leánynak meg kell ma, de más kor is tenni. Ez kötelesség embertársainkkal szemben.

Szomszédasszony: Nem hallotta, lelkem, hogy valami nagy ünnepre készülődnek a faluban? Éppen az előbb ment el a há-

zam előtt a levente-zenekar. Azt mondták, az állomásra mennek, most érkezik haza a falunkbeli katonák egy része a harctérről!

Anya (meglepődve, örömmel is, szorongva is): Haza?... Istenem!... Hazajönnek-e az enyémei?

Szomszédasszony: Kapott tőlük tábori lapot?

Anya: Bizony már nagyon régen nem írtak. Azt se tudom, élnek-e, halnak-e?

Szomszédasszony: Hát így már nem tudom, mi lesz velük.. (Távolból vidám katonainduló hangzik.)

Anya: Miért ment el az én két leányom? Éppen most? Istenem, csak ne hiába mennének?

Szomszédasszony: Hát ez a két derék leányka csakugyan nagy áldás a házban. Valóságos kis gazdasszonyok már is. Esem a lelküket!

8. Jelenet.

Voltak, Piroska és Margit.

Piroska (Margittal jönnek): Édesanyám, sokáig gondoltunk, mivel lephetnénk meg ma, az Édesanyák-Napján? Hiszen mi, gyermekek, nemcsak legnagyobb kincsünket, életünket köszönhetjük Isten után jó édesanyáknak, hanem azt is, hogy felnevel bennünket, ha betegek voltunk, ápolt jósággal, szeretettel, gondunkat viselte...

Anya: Ne folytasd, gyermekem, amit én tettem, az csak kötelesség volt, minden igazi magyar édesanya megteszi gyermekeiért ugyanezt.

Margit (közbeszól): A jó Isten meghallgatta imádságunkat. Megadja e napra azt, amit annyiszor kértünk Tőle: hazahozta e napra Édesapánkat és Pali bátyánkat!

Anya: Mit beszélsz, kislányom?!

Margit és Piroska (egyszerre): Azt, hogy siessen és jöjjön velünk hamar, megjöttek a harctérről édesapánk és Pali bátyánk! Már itt is vannak a községháza előtt. A leventék kísérték be őket az állomásról. Láttuk őket! Édesapánknak is, Palinak is valami nagy érem van a mellén! Siessen édesanyánk!

Anya: Térdre borul: Köszönöm Neked, jó Istenem, hogy meghallgattad egy szegény magyar anya imáját s hazahoztad őket. Legyen áldott érte a Te szent neved! (Felkel.) Gyermekeim! Az Isten nem hagyja el a Benne bízókat!

Piroska: Jöjjön már Édesanyám, elkészünk az ünnepélyes fogadtatásról!

Anya: Hát mit vegyek magamra, hogy én is ünnepeljek, hiszen a szívem már úgy is tele van ünnepi imával.

Szomszédasszony (eddig ott ült némán, csak nézte őket): Látták ugy-e, hogy meghallgatta az Isten az én jókívánságomat, amiért jót tettem velem!

9. Jelenet.

Voltak, Jóska, Apa, Pali virágosan, fáradtan jönnek.

Jóska: Édesanyám, látja-e, kik jöttek haza az Anyák-Napjára?

Apa: Édes feleségem, gyermekeim! (Átöleli feleségét, átölelik leányai, míg Jóska Palit ölelgeti.) Hát hazavezérelt bennünket az Isten még onnan, abból a messzi nagy országból is! Tyű, de kutya messze is van onnan idáig!

Anya: Édes uram, a gondolat mégis odatalál egy pillanat alatt!

Pali: Hát gondoltak ránk édesanyámék sokat?

Piroska és Margit (egyszerre): Minden gondolatunk ott járt nálatok!

Szomszédasszony: Még én is azt kértem az Istentől, hogy vezérelje haza magukat, mert két ilyen lányt, amilyen a Piroska és a kis Margit...

Apa (végre kiszabadul az ölelésből): Hát aztán rendben van-e minden a ház körül? Be van-e vetve a búzaföld, meg el van-e vetve a kukorica...

Anya: Minden rendben van, éppen, mintha kelmed csinálta volna.

Piroska: Édesanyánk, mi örömet akartunk szerezni Anyák-Napjára édesanyánknak, de a jó Isten ajándékánál nagyobbat nem adhatunk mi sem!

Margit: Édesanyánk! Édesapánk! Ez a legszebb ünnep a világon!

Pali: Hát nekem nem örül egyikőtök sem?

Jóska: Dehogy nem! Hallottam, te kaptad a legnagyobb kitüntetést! Mondd el, hogyan szerezted? Mit tettél? Hány elenséget vágtál le egy csapásra?

Anya: Büszke vagyok rád, fiam! Méltó fia vagy édesapádnak! De gyerekek! Ne feledkezzünk meg a jó Istenről sem, aki ehhez a szép ünnephez, az igazi Anyák-Napjához segített bennünket! Énekeljük el forró szívvel nemzeti imánkat:

(Ének): Hazádnak rendületlenül...

(Függöny.)